

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Moderna och enklare skatteregler för arbetslivet (SOU 2025:4)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Den 6 maj 2024 trädde förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar i kraft. För kommittéer och särskilda utredare som har tillkallats före nämnda ikraftträdande tillämpas förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund och Innehållet i förslaget

Betänkandet innehåller olika delförslag. Detta yttrande fokuserar på förslagen om ändrad utformning av regelverket om tjänsteställets placering, att en definition av tjänsteresa ska föras in i inkomstskattelagen och att vissa justeringar ska göras avseende avdragsreglerna för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa. Förslaget som rör ett nytt avdrag vid dubbelt boende på grund av arbete på annan ort berör huvudsakligen enskildas avdragsmöjligheter. Företag och andra arbetsgivare berörs inte direkt, varför denna del av förslaget inte behandlas närmare i yttrandet.

Förslagsställaren uppger att reglerna om tjänsteställets placering har sett likadana ut sedan de tillkom 1991. Det har dock hänt mycket på arbetsmarknaden och anknytningen till en specifik plats är inte längre lika stark eller tydlig. Reglerna uppfattas därför ofta som otydliga och oförutsägbara. Även reglerna om vad som utgör en tjänsteresa anses otydliga och svåra att tillämpa. Syftet med förslagen uppges vara att reglerna ska bli tydligare, mer förutsebara och lättare att tillämpa, vilket skulle gynna såväl företag och enskilda som Skatteverket.

Det föreslås att bestämmandet av tjänsteställe ska grunda sig på arbetsgivaren eller uppdragsgivarens avsikt vid anställningen eller uppdragets början om hur den skattskyldiga ska utföra arbetet. Förslaget innebär även att hanteringen av distansarbete skulle förtydligas.

Det finns i dag inte någon definition i inkomstskattelagen (1999:1229) av vad som ska förstås med tjänsteresa. Förslaget är att tjänsteresa ska definieras som att den skattskyldiga i tjänsten befinner sig på annan plats än tjänstestället och att en tjänsteresa är tidsbegränsad. Genom förslaget tydliggörs att resor till och från hemorten som en skattskyldig gör under arbetsbefriad tid under pågående tjänsteresa med övernattnings ska anses som del av tjänsteresan.

Enligt dagens regler reduceras schablonbeloppet för tjänsteresor till 70 procent efter tre månader och därefter till 50 procent efter sex månader. Enligt förslaget förblir schablonbeloppet detsamma under de första sex månaderna, men sänks därefter till hälften.

Reglerna innebär ändringar i inkomstskattelagen, lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och skatteförfarandelagen (2011:1244) och föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Konsekvenser för företag

Förslagen om ett ändrat regelverk för tjänsteställets placering berör de flesta arbets- och uppdragsgivare. Förslaget innebär att en bedömning av tjänsteställets placering behöver göras både för pågående och nya anställningar och uppdrag. Uppgift om arbetsplatsens adress och ort (dvs. tjänstestället) ska också, sedan januari 2023, anges i arbetsgivardeklarationen på individnivå. Förslagen innebär således inte att den administrativa bördan ökar, däremot måste arbetsgivarna sätta sig in i regelverket och göra en ny bedömning vid införandet av det nya regelverket. För merparten av arbetsgivare och utbetalare av ersättning för arbete kan en bedömning sannolikt enkelt göras att de anställdas tjänsteställe enligt de nya reglerna kommer motsvara nuvarande placering av tjänstestället. Antalet anställda och uppdragstagare för vilka tjänstestället bedöms ändras antas uppgå till cirka 150 000. Om det skulle ta en löne- eller personaladministratör i genomsnitt runt en halvtimme per anställd att bedöma tjänsteställets placering och uppdatera uppgiften i lönesystemet samt eventuellt i anställningsavtal beräknas den administrativa engångskostnaden totalt uppgå till cirka 26 miljoner kronor. De löpande administrativa kostnaderna för bedömning av tjänsteställets placering bedöms däremot minska till följd av förslagen.

Förslagen innebär en ekonomisk konsekvens framför allt för arbetsgivare som betalar ut kostnadsersättning eller förmån för resor som i dag skattemässigt anses vara arbetsresor. Förslagen påverkar framför allt tjänsteställets placering för dem som arbetar på skiftande arbetsplatser eller under förflyttning och inte i regel dagligen besöker arbetsgivarens lokaler. I den grupp som berörs är således vissa resor skattemässigt tjänsteresor och vissa arbetsresor. Arbetsgivare som betalar ut reseersättning eller står för resorna på annat sätt behöver hantera ersättning för arbetsresa och tjänsteresa på olika sätt. Det uppges vidare att de branscher som berörs i högre grad än andra är byggverksamhet, transport och fastighetsservice. I dessa branscher är det en förhållandevis hög andel mindre företag (sett till antalet anställda), jämfört med hur det ser ut bland samtliga företag.

För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag föreslås att ett tjänsteställe ska fastställas för sådan näringsverksamhet som enligt reglerna för beräkning av resultatet av näringsverksamhet i inkomstskattelagen ska räknas som en enda eller som en egen näringsverksamhet. Förslaget i denna del bedöms innebära en förenkling för många näringsidkare, i synnerhet för enskilda näringsidkare som i dag kan behöva fastställa fler än ett tjänsteställe om olika verksamheter bedrivs inom näringsverksamheten. Förslaget bedöms också innebära en minskad administrativ börda genom den förenklade tillämpningen och en ökad neutralitet mellan företagsformer. Undantag föreslås gälla där näringsverksamheten består av innehav av näringsfastighet eller näringsbostadsrätt, där respektive fastighet eller bostadsrätt bedöms vara tjänsteställe.

Genom att införa en definition av vad som avses med tjänsteresa, där även resor till och från hemorten anses vara del av tjänsteresan, blir det enklare för arbetsgivare att veta hur resorna ska hanteras. Arbetsgivare kan då ersätta arbetstagaren för hemresor utan att behöva betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag för ersättningen. Byggbranschen uppges vara överrepresenterad avseende förekomsten av sådana tjänsteresor.

Förslaget om höjt schablonbelopp för skattefritt traktamente efter tre månaders vistelse på annan ort innebär att arbetsgivare kan utge ett högre belopp i traktamente för måltider och småutgifter utan att de anställda beskattas för detta och utan att arbetsgivaren behöver betala arbetsgivaravgifter för ersättningen. Förslaget om sänkt schablonbelopp för skattefritt traktamente efter sex månaders vistelse på annan ort innebär på motsatt sätt att arbetsgivare kan utge ett lägre schablonbelopp som ersättning för måltider och småutgifter utan att de anställda beskattas för detta och utan att arbetsgivaren behöver betala arbetsgivaravgifter för ersättningen. För arbetsgivare som betalar ett högre traktamente innebär förslaget ökade arbetsgivaravgifter. Vid tjänsteresa i Sverige skulle de ökade arbetsgivaravgifterna för 2024 motsvara cirka 18 kronor per hel dag och motsvarande för en månad cirka 565 kronor. Efter 2 års vistelse på annan ort föreslås ingen ändring av nivån på schablonbeloppet för skattefritt traktamente.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att samtliga delasppekter är godtagbart redovisade. Redovisningen avseende om förslaget är förenligt med EU-rätten är dock väldigt kortfattad. Enligt Regelrådets uppfattning vore det önskvärt att förslagsställaren utvecklat sin redovisning kring hur förslaget är förenligt med EU-rätten i stället för att bara konstatera att så är fallet. Förslagsställaren uppger att det finns vissa svårigheter att ta fram uppgifter om vilka företag som berörs, men har ändå gjort en uppskattning utifrån de uppgifter som finns tillgängliga vilket ökar förståelsen för förslagets påverkan. Det framgår vilka branscher som huvudsakligen berörs, ett ungefärligt antal och att många företag är små, även om företag av alla storlekar kan komma att beröras. Beskrivningen får anses tillräcklig. Såvitt Regelrådet kan förstå innebär förslaget att regelverket blir enklare att förstå och tillämpa. Även om förslaget kan förväntas innebära vissa kostnader, kan det också leda till besparingar i andra delar. Det finns också jämförelser med hur andra nordiska länder hanterar motsvarande frågor, vilket Regelrådet ser positivt på. Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen som helhet uppfyller kraven i förordningen om konsekvensutredningar.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 23 april 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Katarina Kjellström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Kjellström
Föredragande